

ด่วนที่สุด

ที่ รง ๐๕๐๔/ ๗๒๓๔

กระทรวงแรงงาน

ถนนมิตรไมตรี ดินแดง กทม. ๑๐๔๐๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส9959

รับที่ : ๘10783/56

วันที่ : 05 ส.ค. 56 เวลา : 13:32

๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ร) ๑๗๑ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. จำนวน ๑๔๐ ชุด
๒. คำชี้แจงความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ จำนวน ๑๔๐ ชุด
๓. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. จำนวน ๑๔๐ ชุด

ด้วย กระทรวงแรงงาน ขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. มาเพื่อ
คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ตามหนังสือที่อ้างถึง ผลการประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน (กรอ.ภูมิภาค
ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖) ณ จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๖ ซึ่งที่ประชุมมีมติมอบหมายให้กระทรวง
แรงงาน โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานยกร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ให้แล้วเสร็จ
แล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบในหลักการภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ แล้วส่งร่าง
พระราชบัญญัติดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองคนประจำเรือ
เป็นการเฉพาะ ประกอบกับอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ จะมีผลบังคับในวันที่ ๒๐
สิงหาคม ๒๕๕๖ ซึ่งหากประเทศไทยไม่มีกฎหมายเพื่อคุ้มครองแรงงานคนประจำเรือที่สอดคล้องกับอนุสัญญา
ดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องในการเดินเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศทุกฝ่าย กล่าวคือ กรณี
เจ้าของเรือ เจ้าของเรือจะไม่มีเชื่อมั่นในการนำเรือขนส่งสินค้าทางทะเลไปเทียบท่ายังประเทศที่ให้
สัตยาบันอนุสัญญา ว่าหากไม่มีใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลที่ประเทศไทยซึ่งเป็นเจ้าของธงเรือออกให้ตาม
กฎหมายภายในประเทศที่สอดคล้องกับอนุสัญญา จะทำให้ถูกกักเรือ ตรวจเรือ หรือสั่งให้แก้ไขข้อบกพร่อง
ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายกรณีส่งสินค้าล่าช้าอาจถูกปรับ อีกทั้งยังกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ว่าจ้างให้ส่ง
สินค้าได้ ในกรณีนี้เจ้าของเรืออาจแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนการชักธงเรือจากสัญชาติไทยเป็นธงของประเทศ
สมาชิกที่ให้สัตยาบันอนุสัญญา ได้ กรณีคนประจำเรือ หากไม่มีกฎหมายที่สอดคล้องกับอนุสัญญา จะส่งผล
กระทบต่อคนประจำเรือในกรณีดังต่อไปนี้ ๑. การขาดโอกาสในการได้รับการว่าจ้าง กรณีเจ้าของเรือเปลี่ยน
สัญชาติธงเรือไปชักธงสัญชาติอื่นซึ่งประเทศไทยมิได้ทำความตกลงในการออกประกาศนียบัตรรับรองตาม
ข้อกำหนดพื้นฐานการฝึกอบรมคนประจำเรือตามอนุสัญญาว่าด้วยมาตรฐานการฝึกอบรม การออก

/ประกาศนียบัตร...

ประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ ค.ศ.1978 (Seafarer 's Training Certification and Watchkeeping Code : STCW) คนประจำเรือไทยจะไม่สามารถขออนุญาตประกาศนียบัตรรับรองได้ ซึ่งจะส่งผลต่อโอกาสในการได้รับการพิจารณาว่าจ้างจากเจ้าของเรือได้ ๒. เกิดความไม่มั่นคงในการจ้างและการทำงาน กล่าวคือ ลักษณะของสัญญาจ้างคนประจำเรือในปัจจุบันเป็นสัญญาจ้างที่กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นสิ้นสุดไว้นานหรือทำสัญญาจ้างเป็นรายเที่ยวเรือ ซึ่งไม่มีความแน่นอนว่าเมื่อสิ้นสุดสัญญาจ้างแล้วคนประจำเรือจะได้รับการว่าจ้างจากเรือเดินทะเลลำอื่นหรือไม่ ในส่วนของสภาพการทำงานในเรือเดินทะเลนั้น นอกจากมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งก็คือ อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ แล้ว ประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติในกฎหมายใดที่กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการทำงาน เช่น เรื่องชั่วโมงการทำงาน วันหยุด การจ่ายค่าจ้าง ค่าทำงานในวันหยุด หรือการส่งตัวคนประจำเรือกลับภูมิลำเนา และการได้รับการรักษาพยาบาลกรณีเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในการทำงานบนเรือขนส่งสินค้าทางทะเล กรณีของรัฐบาลไทย หากเจ้าของเรือเปลี่ยนสัญชาติธงเรือไปชักธงสัญชาติอื่น จะส่งผลให้ประเทศไทยขาดรายได้จากการจดทะเบียนเรือ ภาษีอากรจากการประกอบธุรกิจของบริษัทเจ้าของเรือ รวมถึงรายได้อื่นที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูลประกอบการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมพาณิชย์นาวี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๖ ได้มีการประมาณการว่าประเทศไทยจะสูญเสียรายได้ ถึงวันละประมาณ ๒๑ ล้านบาท หรือปีละประมาณ ๗,๖๘๕ ล้านบาท

๒.๒ เรื่องดังกล่าวเข้าข่ายประเภทเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๒)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ จะมีผลบังคับในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ ประกอบกับคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนมีมติมอบหมายให้กระทรวงแรงงาน โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ให้แล้วเสร็จแล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบในหลักการภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ แล้วส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. มีหลักการสำคัญคือเป็นกฎหมายที่สอดคล้องกับอนุสัญญา ว่าด้วยแรงงานทางทะเล (ประกอบด้วย ๕ หัวข้อสำคัญ คือ ๑. ข้อกำหนดขั้นต่ำในการทำงานบนเรือของคนประจำเรือ ๒. เงื่อนไขในการจ้างงาน ๓. ที่พักอาศัย สิ่งสันถนาการ อาหาร และการจัดหาอาหาร ๔. การคุ้มครองสุขภาพ การรักษาพยาบาล สวัสดิการและการคุ้มครองด้านการประกันสังคม ๕. การปฏิบัติตามอนุสัญญาและการบังคับใช้) และสามารถคุ้มครองคนประจำเรือบนเรือเดินทะเลระหว่างประเทศได้อย่างแท้จริง รวม ๑๕ หมวด ๑๒๑ มาตรา ประกอบด้วย

หมวด ๑ บททั่วไป กำหนดให้เจ้าของเรือต้องจัดทำเอกสารตามพระราชบัญญัตินี้เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และจัดให้มีพระราชบัญญัตินี้และอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ ไว้บนเรือ

หมวด ๒ เงื่อนไขในการทำงานในเรือ กำหนดห้ามเจ้าของเรือให้บุคคลอายุต่ำกว่า ๑๖ ปี ทำงานบนเรือ ห้ามเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ทำงานในเวลากลางคืน และห้ามเจ้าของเรือให้คนประจำเรือที่ไม่มีใบรับรองแพทย์มาแสดงและไม่ผ่านการฝึกอบรมทำงานบนเรือ

หมวด ๓ การจัดหางานให้คนหางานเพื่อไปทำงานเป็นคนประจำเรือ กำหนดห้ามผู้ใดกระทำการเป็นผู้ให้บริการจัดหางาน เว้นแต่ได้รับอนุญาต ผู้ให้บริการจัดหางานต้องวางหลักประกัน และห้ามผู้ให้บริการจัดหางานเรียกเก็บค่าบริการจัดหางานจากคนประจำเรือ

หมวด ๔ สภาพการจ้าง กำหนดให้เจ้าของเรือทำข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือเป็นหนังสือ ห้ามหักค่าจ้างและค่าล่วงเวลา คนประจำเรือมีสิทธิลาขึ้นฝั่ง กำหนดชั่วโมงการทำงานรวมแล้วไม่เกิน ๑๔ ชั่วโมงในรอบยี่สิบสี่ชั่วโมง และชั่วโมงพักผ่อนไม่น้อยกว่า ๑๒ ชั่วโมงในรอบยี่สิบสี่ชั่วโมง และให้เจ้าของเรือจัดวันหยุดประจำปีให้แก่คนประจำเรือไม่น้อยกว่าปีละ ๓๐ วัน

หมวด ๕ การส่งตัวกลับ กำหนดให้คนประจำเรือมีสิทธิเดินทางกลับเมื่อสิ้นสุดตามข้อตกลงการจ้างงาน และให้เจ้าของเรือจัดทำหลักประกันทางการเงินเพื่อส่งตัวกลับ

หมวด ๖ เงินทดแทน กรณีเรือเสียหายหรือเรือจม กำหนดให้เจ้าของเรือจ่ายค่าทดแทนให้แก่คนประจำเรือในกรณีที่เรือเสียหายหรือเรือจม

หมวด ๗ อัตราค่าจ้าง กำหนดให้เจ้าของเรือมีหน้าที่จัดหาคนประจำเรือมาทำงานบนเรือในจำนวนที่เพียงพอและเหมาะสม

หมวด ๘ ที่พักอาศัย สันทนาการ อาหาร และการจัดหาอาหาร กำหนดให้เจ้าของเรือจัดให้มีที่พักอาศัย สถานที่สันทนาการบนเรือ ให้เจ้าของเรือจัดเตรียมอาหารและน้ำดื่มที่มีคุณภาพ และให้คนประจำเรือที่ได้รับการจ้างงานเป็นพ่อครัวต้องผ่านการฝึกอบรม

หมวด ๙ การคุ้มครองสุขภาพ การรักษาพยาบาล สวัสดิการ และการคุ้มครองด้านประกันสังคม กำหนดให้เจ้าของเรือต้องจัดให้มีห้องพยาบาลและอุปกรณ์พยาบาลบนเรือ ให้เจ้าของเรือเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและบาดเจ็บของคนประจำเรือ และให้เจ้าของเรือจัดให้มีการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยบนเรือ

หมวด ๑๐ การปฏิบัติตามและการบังคับใช้ กำหนดให้เจ้าของเรือที่มีขนาดตั้งแต่ห้าร้อยตันกรอสขึ้นไปที่ต้องมีใบรับรองด้านแรงงานทางทะเล

หมวด ๑๑ การร้องเรียนบนเรือ กำหนดให้เจ้าของเรือจัดให้มีเอกสารที่มีขั้นตอนการร้องเรียนอันเกี่ยวกับสภาพการจ้าง สภาพการทำงาน และสภาพความเป็นอยู่ของคนประจำเรือ

หมวด ๑๒ สิทธิการรวมตัวและการเจรจาต่อรอง กำหนดให้คนประจำเรือและเจ้าของเรือมีสิทธิรวมตัวกัน เพื่อเจรจาต่อรองหรือเรียกร้องให้ได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้างและสภาพการทำงาน

หมวด ๑๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจขึ้นไปบนเรือไทยและเรือต่างประเทศที่เข้ามาในน่านน้ำไทยเพื่อตรวจสอบสภาพการทำงาน สภาพการจ้าง และสภาพความเป็นอยู่ของคนประจำเรือ

หมวด ๑๔ คณะกรรมการแรงงานทางทะเล กำหนดให้มีคณะกรรมการแรงงานทางทะเล มีหน้าที่เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายด้านแรงงานทางทะเล

หมวด ๑๕ บทกำหนดโทษ กำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้และให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเปรียบเทียบ

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

ด้วยบทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าของเรือต้องปฏิบัติต่อคนประจำเรือตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ฉบับนี้ เป็นมาตรฐานตามอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ซึ่งได้มีการรวบรวมอนุสัญญาทางทะเลกว่า ๖๐ ฉบับ ไว้เป็นฉบับเดียว ซึ่งแต่เดิมเจ้าของเรือก็ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาอยู่แล้ว โดยมีได้มีกฎหมายภายในประเทศรองรับ ดังนั้น การกำหนดให้เจ้าของเรือปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ รวมทั้งกฎหมายภายในประเทศที่กำหนดไว้ เจ้าของเรือจึงสามารถปฏิบัติได้ และมีได้เป็นการเพิ่มภาระแก่เจ้าของเรือมากเกินไป ในทางกลับกัน หากเจ้าของเรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ย่อมจะทำให้คนประจำเรือสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังได้รับรองจากหน่วยงานของรัฐว่า ปฏิบัติถูกต้องตามอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยการออกใบรับรองด้านแรงงานทางทะเล ให้แก่เจ้าของเรือ เพื่อใช้แสดงกับรัฐประเทศที่ให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อป้องกันการถูกกักเรือ ตรวจเรือ หรือสั่งให้แก้ไขข้อบกพร่อง

กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้วเห็นควรเสนอร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจเอก

(เฉลิม อยู่บำรุง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกระทรวงแรงงาน

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กองนิติการ โทร ๐ ๒๒๔๖ ๗๕๘๙

โทรสาร ๐ ๒๒๔๖ ๗๕๘๙

E-mail mamasamnaw@gmail.com